

Súd: Okresný súd Dolný Kubín
Spisová značka: 6C/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5419200596
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Veselá
ECLI: ECLI:SK:OSDK:2021:5419200596.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dolný Kubín, sudkyňou JUDr. Janou Veselou, v spore žalobcov: 1/ L., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX D. XXX, 2/ R., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX Y. XXXX/XX, 3/ K., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX D. XXX, bytom B., žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení spoločnosťou Advokátska kancelária Kováčik Legal s.r.o., so sídlom Radlinského 1729, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 47 238 429, proti žalovaným: 1/ U., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., zastúpený spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. ŠKERDA, s.r.o., so sídlom 026 01 Dolný Kubín, Radlinského 1727/49, IČO: 36 858 501 2/ P., zastúpený JUDr. Gabrielou Reichovou, advokátkou so sídlom 036 01 Martin, Pavla Mudroňa 26, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,- eur, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 10.000,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 10.000,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaní 1/ a 2/ sú povinní zaplatiť žalobkyni 3/ sumu 10.000,- eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť druhého žalovaného.

IV. Žalobcovia 1/ až 3/ majú voči žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré sú im žalovaní 1/ a 2/ povinní nahradiť spoločne a nerozdielne.

odôvodnenie:

1/ Žalobou, doručenou tunajšiemu súdu dňa 23.04.2019, žalobca 1/ až 3/, ako aj L., nar. XX.XX.XXXX ako žalobca 4/ žiadali, aby súd zaviazal žalovaných 1/ a 2/ na zaplatenie nemajetkovej ujmy, a to každému z nich vo výške 10.000,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného zaniká.

2/ Žalobu odôvodnili tým, že dňa 24.04.2016 v čase o 15.30 hod. viedol žalovaný 1/ ako vodič dodávkové motorové vozidlo zn. U., EČV: M. po ceste I/59 v smere od obce D. na obec M., pričom keď sa nachádzal v katastri obce D., časť X., okres Y. v miernej ľavotočivej zákrute v miernom stúpaní, tak v dôsledku nesprávnej techniky jazdy na mokrej vozovke s vozidlom sa dostal do bočného šmyku, čo malo za následok prejedenie do protismerného jazdného pruhu a svojou pravou prednou časťou vozidla narazil do pravej prednej časti oproti idúceho osobného motorového vozidla zn. N., EČV: Y., ktoré viedol vodič, žalobca 1/, následkom čoho došlo k otočeniu dodávkového vozidla U., EČV: M.

o 180 stupňov a svojou pravou zadnou časťou vozidla znovu narazil do ľavej zadnej časti osobného motorového vozidla N., EČV: Y., následkom uvedenej zrážky došlo k nárazu do zadnej časti osobného motorového vozidla N., EČV: Y. prednou časťou za ním idúceho vozidla zn. X., EČV: O., ktoré viedol R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., pričom pri dopravnej nehode došlo vo vozidle U., EČV: M. k zraneniu osoby L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., ktorý utrpel tržnú ranu na hlave, poranenie ľavého kolena s predpokladanou dobou liečenia 3 týždne, vo vozidle N., EČV: Y. došlo k zraneniu vodiča-žalobcu 1/, ktorý utrpel tržnú ranu na hlave a odreninu na pravom bedre s predpokladanou dobou liečenia 5 dní a jeho spolujazdkyňa na prednom sedadle B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D., na následky rozsiahlych so životom nezlučiteľných vnútorných poranení dňa XX.XX.XXXX v čase o 18:15 hod. v Y. zomrela. Žalovaný 1/ svojím konaním porušil pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom, upravené v § 3 ods. 1, ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 o cestnej premávke v znení neskorších predpisov. Dňa 24.04.2016 bolo vyšetrovateľom OR PZ Y. vyhotovené uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku a následne vznesené obvinenie žalovanému 1/ za prečin usmrtenie podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Dňa 30.01.2018 podal okresný prokurátor L. obžalobu na žalovaného 1/ Okresnému súdu Dolný Kubín pre prečin usmrtenie podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Dňa 02.02.2018 bola právnenému zástupcovi žalobcov doručená obžaloba spolu s výzvou na navrhnutie dôkazov a dňa 13.11.2018 mu bolo doručené prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti SR oznámenie M., že rozhodnutím Okresnej prokuratúry v Nowom Targu zo dňa 18.09.2018 sp. zn. PR 2 Ds 1356.2018 Spc bolo začaté vyšetrovanie vo veci smrteľnej dopravnej nehody a teda, že trestné konanie bude ďalej prebiehať v Poľskej republike. Keďže k smrteľnej dopravnej nehode došlo na území Slovenskej republiky, daný prípad sa bude posudzovať podľa slovenského právneho poriadku, nakoľko v zmysle článku III Dohovoru o práve použiteľnom na dopravné nehody, publ. pod č. 130/1976 Zb., ktorý ustanovuje rozhodné právo pre občianskoprávnu mimozmluvnú zodpovednosť za dopravné nehody, sú rozhodným právom vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode. Podľa článku 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 možno osobu s bydliskom na území členského štátu žalovať v inom členskom štáte: vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok, vo veciach občianskoprávných nárokov na náhradu škody alebo navrátenie do pôvodného stavu v súvislosti s trestným činom na súde konajúcim v tejto trestnej veci, ak tento súd má podľa vnútroštátneho právneho poriadku právomoc konať v občianskych veciach. Toto nariadenie obsahuje tiež ustanovenia, týkajúce sa právomoci v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorých musia byť k dispozícii okrem bydliska žalovaného aj alternatívne právomoci založené na úzkej väzbe medzi súdom a žalobou alebo na účely uľahčenia efektívneho riadneho výkonu súdnictva. Existencia takejto úzkej väzby by mala zaručiť právnu istotu a vylúčiť, že osoba by bola žalovaná na súde členského štátu, s čím nemohla rozumne predvídať. Je to dôležité najmä v prípade sporov týkajúcich sa mimozmluvných záväzkov vyplývajúcich z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti. Protiprávnym konaním žalovaného 1/ ktorý spôsobil smrteľnú dopravnú nehodu, došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, konkrétne k zásahu do ich práva na súkromie, ktorého súčasťou je právo na rodinný život, zahrňujúci najmä sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy s blízkymi príbuznými. Takto vzťah žalobcov 1/ až 4/ a ich nebohej matky, respektíve vzťah žalobcu 4/ a jeho nebohej manželky, bol neoprávneným zásahom žalovaného 1/ pri dopravnej nehode definitívne a neodčiniteľne ukončený. Smrť matky žalobcov 1/ až 3/ a manželky žalobcu 4/ pri dopravnej nehode, zavinenej výlučne žalovaným 1/, je neoprávneným zásahom do práva fyzickej osoby na súkromný a rodinný život. V dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného v 1/ došlo v k násilnému prerušeniu rodinných a citových väzieb, vyplývajúcich predovšetkým z intenzity vzťahu so zomrelou. Okrem psychickej bolesti, ktorá v prípade straty veľmi blízkeho človeka, ktorým bez pochyby bola manželka žalobcu 4/ a matka žalobcov 1/ až 3/, je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická, obmedzujúca aktivita pozostalých, často vyžadujúca odbornú pomoc v dôsledku duševného ochorenia, sú žalobcovia zasiahnutí stratou osoby, ktorej nezastupiteľným poslaním je upevňovanie a pozitívne rozvíjanie citových vzťahov, partnerskej spolupatričnosti, opora a pomoc v chorobe a počas rôznych životných situácií. Ich absencia sa negatívne prejaví nielen vo sfére osobnostného prežívania, ale významným spôsobom ovplyvní celý budúci život človeka. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziludských väzieb vytvárajúcich základ rodinného života. Následkom toho je zmena plne fungujúcej rodiny na neúplnú rodinu, navždy strádajúcu v jednotlivých oblastiach rodinného života, ovplyvňujúcu tiež sebarealizáciu pozostalých členov rodiny. Porušením práva na život zomrelej B. došlo k nedovolenému zásahu do práva na súkromie všetkých tých osôb, ktoré tvorili s nebohrou najbližšiu rodinu, bez ohľadu na to, či spolu trvalo žili alebo nie a medzi ktorými existovali pozitívne, sociálne, morálne a citové vzťahy. Nakoľko žalovaný 1/ porušil dopravné predpisy, v dôsledku čoho

došlo k dopravnej nehode, pri ktorej zahynula manželka žalobcu 4/ a matka žalobcov 1/ až 3/ došlo k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život a žalobcovia sa preto touto žalobou voči žalovaným oprávnené domáhajú ochrany osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. So zreteľom na to, že morálna satisfakcia (§ 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka) nie je v danom prípade postačujúca, majú žalobcovia podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúceho všeobecnú zodpovednosť za škodu: každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Občiansky zákonník upravuje v § 427 zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov nasledovne: (1) Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. (2) Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla. Nakoľko vodičom dodávkového motorového vozidla zn. U., EČV: M. bol v čase dopravnej nehody žalovaný 1/, ktorý svojím konaním porušil pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom, upravené v § 3 ods. 1, ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c) zákona č. 8/2009 o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, nesie zodpovednosť za škodu v zmysle ustanovenia § 420 Občianskeho zákonníka, a teda je povinný poskytnúť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy. Prevádzkovateľ dodávkového motorového vozidla zn. U., EČV: M. Z. mal v čase dopravnej nehody uzavreté povinné zmluvné poistenie so žalovaným 2/. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať. Rozsah poistenia zodpovednosti za škodu je upravený v § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. tak, že poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovej zmluve a poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu: a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnené odmietol poskytnúť poisťné plnenie, alebo neoprávnené krátil poskytnuté poisťné plnenie, d) ušlého zisku. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci B. vs. E. a V., sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2013, vyplýva, že Súdny dvor Európskej únie rozhodol tak, že článok 3 ods. 1 smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, článok 1 ods. 1 a 2 druhej smernice rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 20005/14/ES z 11. mája 2005, a článok 1 prvý odsek tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisťného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Slovenský právny poriadok priznáva pozostalým za zásah do súkromia usmrtením blízkeho človeka náhradu nemajetkovej ujmy. Pri aplikácii všetkých výkladových metód a nie len jednej izolovane, je dôvodný záver, že slovenská právna úprava obsahuje povinnosť poisťovní z povinného zmluvného poistenia nahradit' aj nemajetkovú škodu na zdraví. Ustanovenie § 4 odsek 2 písmeno a) zákona č. 381/2001 Z. z. upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách, zákonodarca teda nesledoval (explicitne nevypočítal) poisťné krytie len niektorej zložky škody na zdraví napr. bolestné, stratu na zárobku, vecnú škodu a pod. Zakotvením poisťného krytia, nielen niektorej zložky na zdraví, je opodstatnený názor, že pod škodou na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky, tak v rovine majetkovej ako aj nemajetkovej. Ustanovením § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 381/2001 Z. z. sa do slovenského právneho poriadku implementovali ustanovenia smernice Rady 72/166 EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako aj druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (v súčasnosti kodifikované v spoločnej smernici č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontrole plnenia tejto povinnosti). Slovenské súdy sú povinné uvedený právny názor rešpektovať, nakoľko majú povinnosť vnútroštátne právne predpisy interpretovať tzv. eurokonformným výkladom - t.j. v súlade s právnymi normami prijímanými na úrovni Európskej únie. V súvislosti s vyššie popísaným skutkovým a právnym stavom žalobcovia poukazujú na to, že o takmer identickom skutkovom stave už

rozhodovali okresné a krajské súde SR a tiež Ústavný súd SR vo viacerých konaniach, v obdobných veciach týkajúcich sa náhrady nemajetkovej ujmy za usmrtenie rodinného príslušníka pri dopravnej nehode a pasívnej legitímácie poisťovne, kde súd priznal poškodeným právo na náhradu nemajetkovej ujmy poisťovňou (III. ÚS 646/2015, 7Co/578/2014, 12Co/465/2014, 15Co/171/2012, 17Co/145/2014, 12Co/89/2013). Z vyššie uvedeného vyplýva, že žalovaný 2/ je povinný poskytnúť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy.

3/ Po doručení žaloby sa súd zaoberal existenciou právomoci tunajšieho súdu ako súdu Slovenskej republiky konať v tejto veci, pretože pri jej absencii, by išlo o taký nedostatok, pre ktorý by musel súd konanie zastaviť (§ 9 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok - ďalej len ako "CSP").

4/ Súd dospel k záveru, že právomoc tunajšieho súdu konať vo veci je daná, a to s poukazom na odsek 2 článku 7 oddielu 2 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, podľa ktorého "osoby s bydliskom na území členského štátu možno žalovať v inom členskom štáte vo veciach nárokov z mimozmluvnej zodpovednosti na súdoch podľa miesta, kde došlo alebo by mohlo dôjsť ku skutočnosti, ktorá zakladá takýto nárok."

5/ V predmetnej veci je žalobou uplatňovaný nárok, ktorý vyplýva z mimozmluvnej zodpovednosti a skutočnosťou zakladajúcou daný nárok je dopravná nehoda, ku ktorej došlo v D., t.j. v obci nachádzajúcej sa v Slovenskej republike a v okrese Y..

6/ Vzhľadom na existenciu právomoci slovenského súdu konať o žalobe proti žalovaným, ktorí nemajú na území Slovenskej republiky bydlisko (žalovaný 1/), resp. sídlo (žalovaný 2/), sa súd ako druhou otázkou zaoberal tým, aké právo bude rozhodné na prejednanie a rozhodnutie veci. Nakoľko Nariadenie EP a rady (ES) č. 864/2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky (RÍM II.) v článku 1 odseku 2 písm. g) z pôsobnosti tohto nariadenia vylučuje mimozmluvné záväzky vyplývajúce z porušenia práva na súkromie a práva na ochranu osobnosti a v článku 28 ods. 1 uvádza, že toto nariadenie nemá vplyv na uplatňovanie medzinárodných dohovorov, ktorých zmluvnými stranami sú jeden alebo viacero členských štátov v čase prijatia tohto nariadenia a ktoré ustanovujú kolízne normy pre mimozmluvné záväzky, uplatní sa v tomto prípade tzv. Haagsky dohovor - Dohovor o práve použiteľnom na dopravné nehody (Haag 4. mája 1971, vyhláška č. 130/1976 Zb.). Podľa čl. 3 tohto dohovoru, ktorý ratifikovala tak Slovenská republika, ako aj Poľská republika "rozhodným právom sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode." Vzhľadom na uvedené tunajší súd na prejednanie a rozhodnutie veci použil právne predpisy Slovenskej republiky.

7/ Postupujúc podľa § 167 ods. 1 a 2 CSP žalobu spolu s prílohami doručil žalovanému 1/, ako aj žalovanému 2/ dňa 08.08.2019, a to s uznesením č.k. 6C/18/2019-76 zo dňa 14.06.2019, ktorým ich vyzval, aby sa v lehote 10 dní od jej doručenia k žalobe písomne vyjadrili, a ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuznajú, uviedli vo vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojili listiny, na ktoré sa odvolávajú a označili dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

8/ Žalovaný 1/ sa k žalobe vyjadril v podaní, ktoré súdu doručil, prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 16.08.2019. Vo vyjadrení k žalobe uviedol, že uplatnený nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 40.000,- eur nemôže uznať, keďže do dnešného dňa nebolo skončené trestné stíhanie zo zavinenia dopravnej nehody dňa 24.04.2016 v D., pri ktorej zomrela B. ako aj z dôvodu, že poisťovňa - žalovaný 2/ mu nedala súhlas na uznanie nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy. Na základe uvedeného navrhol, aby súd konanie vedené na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 6C/18/2019 podľa § 162 ods. 1 písm. a) alebo § 164 CSP prerušil do právoplatného skončenia trestného konania voči nemu ako obvinenému zo zavinenia dopravnej nehody dňa 24.04.2016 v D., pri ktorej zomrela B., ktoré v súčasnosti prebieha v Poľskej republike.

9/ Žalovaný 2/ sa k žalobe v lehote určenej v uznesení uvedenom v odseku 6 tohto odôvodnenia, nevyjadril.

10/ Listom zo dňa 30.08.2019 súd žalobcov, ako aj žalovaného 2/, s poukazom na § 162 ods. 2 CSP upovedomil tom, že mieni vydať uznesenie o prerušení konania z dôvodu, že zrejme ešte konanie v Poľskej republike, predmetom ktorého je vyšetrovanie vo veci danej dopravnej nehody, kde ako obvinený

vystupuje žalovaný 1/ nie je právoplatne/s konečnou platnosťou skončené. Súd súčasne žalobcom a žalovanému 2/ poskytol 12, resp. 15 - dňovú lehotu na vyjadrenie sa k dôvodu prerušenia konania.

11/ Žalobcovia 1/ a ž 4/ v podaní, súdu doručenom dňa 06.09.2021, oznámili, že súhlasia s tým, aby súd podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP konanie prerušil do právoplatného skončenia trestného stíhania voči žalovanému 1/ ako obvinenému zo zavinenia dopravnej nehody dňa 24.04.2016 v D. ktoré prebieha v súčasnosti v Poľskej republike.

12/ Žalovaný 2/ sa k oznámeniu súdu uvedenému v odseku 9 tohto odôvodnenia nevyjadril, keď oznámenie mu bolo (tak ako všetky dovtedajšie listiny doručené v slovenskom jazyku, ako aj úradne preložené do poľského jazyka), a to dňa 13.01.2020.

13/ Uznesením č. k. 6C/18/2019-196 zo dňa 21.02.2020 súd konanie prerušil do právoplatného skončenia (skončenia s konečnou platnosťou) trestného konania voči žalovanému 1/ ako obvinenému zo zavinenia dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 24.04.2016 v D., ktoré sa vedie v Poľskej republike. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 18.06.2020.

14/ Obvodný súd v Nowom Targu rozsudkom sp. zn. II K 1055/19 zo dňa 16.12.2020 uznal žalovaného 1/ za vinného zo spáchania činu spočívajúceho v neúmyselnom zapríčinení dopravnej nehody dňa 24.04.2016 v obci D. takým spôsobom, že viedol ako vodič dodávkové motorové vozidlo zn. U. EČV:M. a neúmyselne porušil predpisy o cestnej premávke tak, že v miernej ľavotočivej zákrute v miernom stúpaní, v dôsledku nesprávnej techniky jazdy na mokrej vozovke s vozidlom sa dostal do bočného šmyku, čo malo za následok prejdenie do protismerného jazdného pruhu a svojou pravou prednou časťou vozidla narazil do pravej prednej časti oproti idúceho osobného motorového vozidla zn. N., EČV: Y., ktoré viedol L., v dôsledku čoho jeho spolujazdkyňa B. utrpela rozsiahle ťažké poranenia tela, na následky ktorých toho istého dňa v Y., zomrela. Pri nehode utrpel zranenia pasažier vozidla značky U. L., ktoré si vyžiadali ohraničenie činnosti jeho tela po dobu dlhšiu ako 7 dní. Za tento čin, ktorý je prečinom podľa čl. 177 § 1 Trestného zákona, v súvislosti s čl. 177 § 2 Trestného zákona s použitím čl. 11 § 2 Trestného zákona i vzhľadom na to v súlade s čl. 177 § 2 Trestného zákona v súvislosti s čl. 11 § 13 Trestného zákona mu bol uložený trest odňatia slobody vo výške jedného roka, ktorého vykonanie mu súd podmienene odložil na trojročné skúšobné obdobie s povinnosťou odsúdeného informovať súd o priebehu skúšobnej doby každých 6 mesiacov skúšobnej doby a povinnosťou zaplatiť podľa čl. 46 §2 Trestného zákona L. k zadosťučineniu za spáchanie trestného činu sumu vo výške 5.000,- poľských zlotých, ako aj povinnosťou uhradiť časť súdnych trov vo výške 6.030,- poľských zlotých, keď od úhrady ostatných súdnych trov bol odsúdený oslobodený.

15/ Rozsudok uvedený v predchádzajúcom odseku nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 24.12.2020 (č. l. 249 - 250 spisu).

16/ S ohľadom na túto skutočnosť tunajší súd uznesením č. k. 6C/18/2019 - 153 zo dňa 29.03.2021 rozhodol o pokračovaní v konaní.

17/ Následne bolo vyjadrenie žalovaného 1/ k žalobe doručené žalobcom spolu s uznesením vydaným podľa § 167 ods. 3 CSP, na ktoré žalobcovia reagovali podaním zo dňa 19.04.2021, v ktorom uviedli, že žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení zo dňa 16.08.2019 navrhol, aby súd konanie vedené na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp. zn. 6C/18/2019 prerušil v zmysle § 162 ods. 1 písm. a) CSP a to až do právoplatného skončenia trestného konania voči nemu ako obvinenému zo zavinenia dopravnej nehody, pri ktorej zomrela B., a ktoré prebieha v Poľskej republike. S poukazom na uznesenie Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 6C/18/2019-153 zo dňa 29.03.2021, ktorým súd rozhodol, tak že pokračuje v konaní, nakoľko prekážka, pre ktorú bolo konanie prerušené, právoplatnosťou rozsudku súdu Poľskej republiky, sp. zn. II K 1055/19, odpadla. Vzhľadom na uvedené sa k vyjadreniu žalovaného 1/ zo dňa 16.08.2019 žalobcovia nebudú vyjadrovať. Zároveň žalobcovia uviedli, že žalobca 4/ L., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., XXX XX D. zomrel dňa XX.XX.XXXX.

18/ Uznesením č. k. 6C/18/2019-168 zo dňa 06.05.2021 tunajší súd, v dôsledku úmrtia žalobcu 4/ počas konania, konanie o jeho žalobe zastavil a zároveň rozhodol o trovách konania v pomere medzi ním a žalovanými 1/ a 2/ tak, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 20.07.2021.

19/ Na základe uvedeného, po 20.07.2021 súd vo veci konal na strane žalobcov len so žalobcami 1/ až 3/.

20/ Vyjadrenie žalobcov (tzv. replika) opísané v odseku 16 tohto odôvodnenia bolo doručené žalovanému 1/ a žalovanému 2/ spolu s uznesením vydaným podľa § 167 ods. 4 CSP.

21/ Žalovaný 1/ vo svojej duplike zo dňa 25.05.2021 uviedol, že vzhľadom k tomu, že bol právoplatným rozsudkom Obvodného súdu v Novom Targu č. II K 1055/19 zo dňa 16.12.2020 uznaný za vinného zo spáchania trestného činu, ktorým ako vodič motorového vozidla neúmyselne zapríčinil dopravnú nehodu dňa 24.04.2016 v obci D., pri ktorej následkom ťažkých zranení zomrela B., nepopiera právny základ uplatneného nároku žalobcov. Opakovane však uvádza, že uplatnený nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy v celkovej výške 30.000,- eur nemôže uznať a ani vyjadriť sa k výške nároku, keďže do dnešného dňa mu poisťovňa - žalovaný 2/ nedala súhlas na uznanie nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy a nevyjadrila sa k podanej žalobe žalobcov.

22/ Dňa 06.07.2021 bolo súdu doručené prvé a jediné písomné vyjadrenie žalovaného 2/, v ktorom prostredníctvom svojej právnej zástupkyne k veci uviedol, že podľa názoru žalobcov, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné subsumovať pod pojem škoda v rámci použitia tzv. eurokonformného výkladu pojmu náhrada škody na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z. s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou dopravného prostriedku. Žalovaný 2/ s uvedeným tvrdením žalobcov nesúhlasí, keď zastáva názor, že pojem "škoda" nie je možné extenzívne vykladať tým spôsobom, že v sebe zahŕňa tiež nemajetkovú ujmu, a preto trvá na tom, že v tomto konaní nie je a ani nemôže byť pasívne vecne legitimovaný (viď napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 168/2009 zo dňa 20. apríla 2011, sp. zn. 4 Cdo 139/2011 zo dňa 30. októbra 2012, sp. zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31. marca 2016, sp. zn. 7 Cdo 80/2014 zo dňa 23. februára 2017, sp. zn. 8 Cdo 219/2016 zo dňa 15. mája 2017). Ani žalobcami prezentovaná nutnosť eurokonformného výkladu vo vzťahu k tvrdenej "zodpovednosti" žalovaného 2/ nemôže slúžiť na vyplnenie medzier vnútroštátneho právneho predpisu ustanoveniami práva Únie. Súdny dvor EÚ sám určil hranicu povinnosti eurokonformného výkladu ako hranicu contra legem. Uvedený princíp je možné považovať za princíp odvodený práve od princípu právnej istoty, pretože tento má vplyv na predvídateľnosť práva a súdnych rozhodnutí prijímaných na jeho základe. O interpretáciu právnej normy contra legem ide vtedy, ak sa ustanoveniam vnútroštátneho práva dáva význam odlišný od ich doslovného textu. Predmetom výkladu je totiž stále norma vnútroštátneho práva. Princíp právnej istoty znamená, že použitie práva v konkrétnom prípade musí byť predvídateľné v súlade s požiadavkou, aby ustanovenia právnych predpisov boli jasné a zreteľné, a aby bolo možné na ich základe vyvodzovať konkrétne práva a povinnosti jednotlivých subjektov. Predpisom vnútroštátneho práva upravujúcim zodpovednosť poisteného za škodu je zák. č. 381/2001 Z. z. v platnom znení, ktorý v rámci svojich ustanovení o rozsahu nárokov, ktorých odškodnenie sa poskytuje, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy neobsahuje. Samotná požiadavka jednotného eurokonformného výkladu v súlade so smernicou nesmie ísť tak ďaleko, aby smernica sama nezávisle od vnútroštátneho vykonávacieho predpisu ukladala povinnosti fyzickým alebo právnickým osobám, alebo aby sprísňovala trestnú zodpovednosť tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení. Povinnosť národných súdov odkazovať na obsah smernice pri výklade relevantných ustanovení národného práva dosiahne hranicu tam, kde by táto interpretácia viedla k uloženiu povinnosti jednotlivcovi stanovenej smernicou, ktorá nebola transponovaná alebo spravidla v prípadoch, kedy by mala účinok, ktorý by určoval alebo prítlačoval, na základe smernice a pri neexistencii práva k jej implementácii zodpovednosť osôb v trestnom práve, ktoré konajú v rozpore s ustanoveniami smernice. (R. C 168-95 z 26. 09. 1996). Od subjektu súkromného práva nie je možné spravodlivo žiadať, aby sa riadil podľa smernice, ktorá bola nesprávne alebo neskoro implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku (U.). Ak si členský štát nespĺnil svoju povinnosť a netransponoval smernicu správne alebo včas, nemôžu následky tohto protiprávneho konania štátu znášať fyzické alebo právnické osoby, ktorým nemôže byť uložená na základe neprebratej smernice žiadna povinnosť. Naopak, fyzické a právnické osoby sa môžu domáhať voči štátu všetkých práv, ktoré im z neprebratej smernice vyplývajú (F.). Žalovaný 2/ zastáva preto v tejto súvislosti názor, že podľa slovenského práva je nutné rozlišovať medzi škodou na zdraví a nemajetkovou ujmu, ktorej odškodnenie osobitný právny predpis (zák. č. 381/2001 Z. z.) neupravuje. Rozdiely medzi jednotlivými inštitútmi sú nielen v ich systematickom začlenení, ale najmä v otázke zodpovedného subjektu, či oprávneného subjektu (prechodu práva po smrti dotknutej osoby), zavinenia,

spôsobu určenia/preukázania výšky. Rovnako je potrebné rozlišovať medzi rozsahom povinnosti kryť poistením spôsobenú škodu pri dopravných nehodách (v zmysle motorových smerníc EÚ) a medzi rozsahom zodpovednosti za škodu, čo už je pojem vnútroštátneho práva, ktorý si členské štáty môžu upraviť rozdielne. Kým členské štáty majú záväzok zachovať pojem "rozsah povinnosti kryť poistením spôsobenú škodu" jednotne, v súlade s tzv. motorovými smernicami, to, akým spôsobom členské štáty svoj záväzok splnia, a akým spôsobom pojem transponujú do vnútroštátneho práva, je už vecou členského štátu. S poukazom na uvedené žalovaný 2/ zastáva právny názor, že v spore nie je pasívne vecne legitimovaný. Ak žalobcovia tvrdia, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nárokom, ktorý je možné vo vzťahu k žalovanému 2/ subsumovať pod pojem škoda na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z. z., pre účely posúdenia pasívnej vecnej legitimácie poisťovateľa škodou, je potrebné pre posúdenie premlčania tohto nároku aplikovať ust. § 106 Občianskeho zákonníka ako osobitné ustanovenie upravujúce premlčanie nároku na náhradu škody a nie podľa § 101 Občianskeho zákonníka, ktoré je použiteľné ako všeobecné ustanovenie o premlčaní práva v prípadoch, ak nejedná o osobitnú úpravu. V danom prípade tak subjektívna premlčacia doba začína plynúť dňom, keď sa poškodený dozvie o škode (skutkových okolnostiach umožňujúcich vytvoriť si úsudok o škode konkrétneho rozsahu) a o osobe, ktorá za škodu zodpovedá. Žalobcovia mali vedomosť o škode ako aj o osobe škodcu (žalovanom 1/ ako vodičovi vozidla, v ktorom bol Z. spolujazdcom) bezprostredne po dopravnej nehode dňa 24.04.2016, pri ktorej došlo k úmrtiu ich matky, následne mali ďalšie informácie o priebehu dopravnej nehody aj priamo z prebiehajúceho trestného konania vedeného voči žalovanému 1/. Ak teda svoj nárok uplatnili voči žalovanému 2/ žalobou na súde až dňa 23.04.2019, urobili tak po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. Vo vzťahu k vyššie uvedenému žalovaný 2/ vznáša námietku premlčania žalobou uplatnených nárokov žalobcov. Napriek výhradám uvedeným vyššie vzťahujúcim sa k základu uplatneného nároku považuje žalovaný 2/ za potrebné vyjadriť sa aj k výške požadovanej nemajetkovej ujmy. Rozhodovacia prax sa vzhľadom na neexistenciu zákonom presne stanovených finančných mantinelov náhrady nemajetkovej ujmy opiera o súhrn kritérií, ktoré sú podstatnými pre ustálenie jej výšky. Primárne sa psychická ujma spôsobená v dôsledku ťažkého ublíženia, či smrti blízkej osoby posudzuje z pohľadu obvyklého (priemerného) človeka, a prípadné zvýšenie alebo naopak zníženie poskytovanej náhrady závisia od preukázaných osobitných a pre daný prípad špecifických okolností (či už na strane dotknutých osôb alebo osoby, ktorá do ich práv neoprávnene zasiahla). Pri rozhodovaní o konečnej výške odškodnenia je teda potrebné skúmať a zhodnotiť všetky okolnosti jednak na strane osoby, do ktorej osobnostného práva sa zasiahlo, ako aj na strane osoby, ktorá do tohto práva mala zasiahnuť. Prípadné zvýšenie obvykle priznávaných náhrad nemajetkovej ujmy však musí vyplývať z osobitných (od ostatných prípadov odlišných) a najmä preukázaných skutočností. V danom prípade žaloba osobitne neobsahuje žiadne špecifické, pre tento prípad výnimočné okolnosti požadovanej nemajetkovej ujmy práve v uplatnenej výške. Je potrebné osobitne zdôrazniť, že nemajetková ujma nie je a ani nemôže byť vyčíslením hodnoty ľudského života, ale svojou povahou je len určitou kompenzáciou za vytrpenú, najmä psychickú bolesť a straty prejavujúce sa v jednotlivých sférach súkromného života dotknutej osoby v súvislosti s úmrtím blízkej osoby, ktoré v konaní musia byť preukázané. Je samozrejme pochopiteľné, že úmrtie blízkej osoby vo všeobecnosti u každého človeka v obdobnej situácii sa prejaví vždy vo forme negatívneho a emotívneho prežívania takejto udalosti a súvisiaceho obdobia. Intenzita tohto zásahu je pochopiteľne daná aj povahou väzieb pozostalých a zomrelého. Tieto väzby však nie sú paušálne a ani statické, zákonite sa počas života rodiny menia, s pribúdajúcim vekom, zriedkavejším alebo naopak častejším kontaktom, prirodzeným opustením rodiny v dospelom veku a vytvorením vlastnej rodiny a pod. Iný vzťah tak majú maloleté deti k svojim rodičom, na ktorých sú odkázané prakticky vo všetkých sférach svojho života (po emocionálnej, sociálnej, hmotnej stránke), inú kvalitu tento vzťah nadobúda osamostatnením dospelých detí, založením ich vlastnej rodiny a v tomto dôsledku prirodzeným vytvorením okruhu primárne "nových" najbližších osôb (detí, životného partnera). Výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy určuje súd voľnou úvahou, pretože zákon nestanovuje ani len rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Pri jej rozhodovaní preto musí súd prihliadnuť na: - závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, - na požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Preto určujúcimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je: 1. atribút primeranosti. Tento atribút je rozhodujúce kritérium priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. 2. proporcionalita, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Pre rozhodovanie je preto dôležité zváženie individuálnych okolností prípadu. Judikatúra súdov v tejto oblasti ochrany

osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. ...Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, pričom pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať aj životnú úroveň v danej krajine, a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol (JUDr. T. M., PhD., Krátke pojednanie o škodách, ujmach a ich náhradách vo svetle judikatúry súdov vnútroštátnych, českých, Súdneho dvora európskej únie i európskeho súdu pre ľudské práva). Rovnako tak nie je možné rozlišovať v sumách priznávaných voči fyzickým osobám a právnickým osobám podľa ich schopnosti platiť, pretože to by znamenalo, že náhrada nemajetkovej ujmy by mala jednoznačne trestný charakter, keďže jej výška by sa určovala s prihliadnutím na osobu pôvodcu (páchatela), čo je typický rys trestného práva. Z toho vyplýva, že náhradu nemajetkovej ujmy možno voči fyzickým a právnickým osobám priznávať len podľa tých istých kritérií, a pri určovaní ich celkovej výšky prihliadať aj na ich všeobecnú primeranosť v podmienkach Slovenskej republiky. Rovnako tak prípadné hodnotenie majetkových pomerov osoby zodpovednej za zásah do osobnostných práv môže totiž ovplyvňovať výšku nemajetkovej ujmy len nadol, teda ako určitá poistka, aby náhrada pre škodcu nebola likvidačná. Vyššiu náhradu nemožno priznať s poukazom na to, že škodca (poskytovateľ náhrady) sa javí ako solventný. Čo sa týka majetkových pomerov obvineného, ako kritéria hodnotenia nemajetkovej ujmy, je nevyhnutné takýto prvok vnímať iba v jeho v moderačnom význame. Kritérium skúmania majetkových pomerov obvineného (škodcu) nesmie predstavovať otázku či tento disponuje či nedisponuje výraznejším majetkom, inými slovami či je bohatý alebo chudobný. Preto ani jeho majetkové pomery nehrajú rolu pre odstupňovanie výšky priznaného nároku. Súdny sú teda len v rámci adhézneho konania povinné skúmať majetkové pomery obvineného, robia to však len s ohľadom na to, aby výška náhrady pre obvineného nepredstavovala likvidačný dôsledok. Nie je prijateľné pripustiť názor, že v prípade existencie poistného krytia udalosti, ktorá zakladá nárok na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy, nie je treba sa hlbšie zaoberať hlbšími úvahami o výške tejto náhrady a spôsobom jeho určenia. I v týchto situáciách je nutné sa riadiť rovnakými pravidlami, ako je tomu v ostatných prípadoch, keď nároky poškodených žiadna poisťovňa hradíť nebude, ale bude tak povinný učiť páchatel' (škodca) sám (Rozsudok NS ČR sp. zn. 4Tdo/ 1402/2015). V danej súvislosti žalovaný 2/ dopĺňa, že rozsudkom trestného súdu v Nowom Targu zo dňa 16.12.2020 bolo žalovanému 1/ uložené zaplatiť L. sumu 5000 zlotých (výrok III.), ktorú povinnosť si aj splnil dňa 05.03.2021. Žalovaný 2/ zastáva názor, že uvedené plnenie je potrebné pri rozhodovaní vo veci rovnako zohľadniť. Vo vzťahu k tvrdeniam žalobcov v súvislosti s úmrtím žalobcu 4/ v priebehu súdneho konania prezentovaným v časti III. ich vyjadrenia zo dňa 19.04.2021 zastáva žalovaný 2/ rovnaký názor ako konajúci súd v bode 8. uznesenia zo dňa 06.05.2021, a síce, že právo uplatnené žalobou zo strany žalobcu 4/ jeho osobným právom a toto zaniklo jeho smrťou, pričom z titulu tejto svojej osobitnej povahy neprechádza smrťou na dedičov ani na iné osoby.

23/ Súd vyjadrenie žalovaného 2/ doručil žalobcom a žalovanému 1/ k rukám ich právnych zástupcov a zároveň ich predvolal na pojednávanie na deň 30.09.2021, na ktoré tiež predvolal, prostredníctvom jeho právnej zástupkyne aj žalovaného 2/.

24/ Pojednávania sa zúčastnili všetky strany sporu, ako aj ich právni zástupcovia.

25/ Žalobcovia sa na pojednávaní pridržiavali podanej žaloby a vyjadrení, nad rámec ktorých uviedli, že si uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nie nárok na náhradu škody a ich aktívna legitimácia vyplýva z ustanovenia § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu žalovaného 1/, táto vyplýva z toho, že jeho priamym konaním došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov, čo preukazuje právoplatný rozsudok. Pokiaľ ide o pasívnu legitimáciu žalovaného 2/, ktorý túto namieta vo svojom vyjadrení, tak ako uviedli v žalobe, už z rozsudku Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-22/12 zo dňa 24.10.2013 vyplýva, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy a táto otázka je už vyriešená aj Najvyšším súdom SR v rozsudku sp. zn. 6MCdo1/2016 zo dňa 31.07.2017, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018, z ktorého jednoznačne vyplýva, že škodou pre účely zákona 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých, obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a v spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Žalobcovia v konaní, nakoľko ide o spoločný záväzok prevádzkovateľa vozidla a jeho poisťovne, žalujú len poisťovňu, na čo ako veritelia majú nárok.

Tento nárok v žiadnom prípade nepredstavuje škodu, aj sám NS SR v citovanom rozhodnutí tento nárok kvalifikuje ako nemajetkovú ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv a teda, v žiadnom prípade súd nemôže prihliadať na námietku premlčania, ktorú vzniesol žalovaný 2/ s poukazom na to, že žalobcovia žalujú škodu a subjektívna lehota na jej uplatnenie je dvojročná. Pokiaľ ide o výšku jednotlivých žalovaných nárokov, tak je zrejme, že smrť človeka a neoprávnený zásah do osobnostných práv samozrejme nie je merateľný, výška nároku, ktorá bude priznaná je plne v kompetencii súdu, ale žalobcovia sa snažili výšku tejto náhrady odvodiť z rozhodovacej praxe súdov v SR, ktoré aj citovali v žalobe a medzičasom boli vydané ďalšie rozhodnutia, ktoré ich utvrdili v tom, že požadovaná výška nemajetkovej ujmy tak, ako ju uplatňujú v žalobe, je primeraná.

26/ Žalovaný 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu na pojednávaní uviedol, že doposiaľ nenamieta, ani nemieta svoju pasívnu vecnú legitímáciu z toho dôvodu, že poľským súdom bol uznaný za vinného zo spôsobenia dopravnej nehody, pri ktorej bola usmrtená matka žalobcov. Žalovaného 1/ toto veľmi mrzí, ľutuje to a chce sa aj na dnešnom pojednávaní žalobcom ospravedlniť. Pokiaľ ide o námietku žalovaného 2/, že v spore nie je pasívne vecne legitimovaný, s touto námietkou žalovaný 1/ nesúhlasí z rovnakých dôvodov ako uvádzali žalobcovia. Táto právna otázka bola naozaj definitívne vyriešená rozsudkom NSSR sp. zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017 a po prerokovaní v občiansko-právnom kolégiu NS SR bol tento rozsudok uverejnený v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 61/2018. Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania, aj žalovaný 1/ požaduje, aby sa súd s touto námietkou zaoberal a vyhodnotil opodstatnenosť tejto námietky. Rovnako sa žalovaný 1/ pripája k vyjadreniu žalovaného 2/, pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, že túto výšku nemajetkovej ujmy treba dôsledne vyhodnotiť a individualizovať na konkrétny prípad. Pokiaľ ide o poznámku vo vyjadrení žalovaného 2/, že rozsudkom trestného súdu v Nowom Targu zo dňa 16.12.2020 bolo žalovanému 1/ uložené zaplatiť L. sumu 5000,- zlotých a že žalovaný 1/ si túto povinnosť splnil dňa 05.03.2021, túto skutočnosť žalovaný 1/ potvrdzuje a predkladá o tom doklad. Pri rozhodovaní v tejto veci treba túto úhradu zohľadniť. Pokiaľ ide o vyjadrenie sa k zániku nároku žalobcu 4/, o tejto skutočnosti už bolo rozhodnuté súdom, ktorý konanie zastavil.

27/ Žalobcovia k úhrade sumy 5.000,- poľských zlotých uviedli, že ako vyplýva priamo z textu rozsudku Trestného súdu v Nowom Targu sp. zn. II K 1055/19, a to podľa výroku č. III, uvedená suma bola náhradou škody, pravdepodobne ide o nejakú paušalizovanú náhradu škody podľa poľského právneho poriadku, ktorú bol povinný žalovaný 1/ zaplatiť L., ale v žiadnom prípade nemožno túto sumu zohľadňovať pri rozhodovaní o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu zásahu do osobnostných práv žalobcov. Zaplatenie tejto sumy, ktoré žalobcovia nepopierajú, by mohlo mať význam len v prípadnom konaní o náhrade škody L., takéto konanie však nie je vedené.

28/ Žalovaný 2/ na pojednávaní, prostredníctvom svojho právnej zástupkyne zotrval na námietke nedostatku svojej vecnej pasívnej legitímácie, ako aj na námietke premlčania a pokiaľ ide o námietku voči výške uplatneného nároku, v žiadnom prípade v konaní nejde o odškodňovanie strateného života, čo nie je ani dobre možné. Ide o poskytnutie určitej morálnej satisfakcie žalobcom v súvislosti s ich prežívaním tejto udalosti, pričom je potrebné pri rozhodovaní o nároku vychádzať zo zásady proporcionality, t. j. primeranosti a zohľadniť nielen okolnosti na strane žalobcov, ale aj samotného žalovaného 1/. Bez významu nemôže byť ani postoj žalovaného 1/, keď nebýva pravidlom, že žalovaný 1/ vyjadrí úprimnú ľútosť nad svojim konaním a žalobcom sa na dnešnom pojednávaní aj ospravedlnil. Čo sa týka výšky už poskytnutého plnenia vo výške 5.000,- zlotých, táto suma bola poukázaná až po smrti pána X. a bolo poskytnuté finančné plnenie, ktoré by malo byť ako plnenie žalovaného 1/ v súvislosti s predmetnou udalosťou. Túto sumu je potrebné zohľadniť.

29/ Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov a žalovaného 1/, ako aj listinami, ktoré strany sporu doručili, resp. predložili súdu.

30/ Na základe vykonaného dokazovania, vychádzajúc zároveň zo skutkových tvrdení strán sporu, ktoré neboli v konaní sporné, súd zistil nasledovný skutkový stav veci.

31/ Dňa 24.04.2016 viedol žalovaný 1/ ako vodič motorové vozidlo zn. U., EČV: M. v katastri obce D. tak, že sa v dôsledku nesprávnej techniky jazdy na mokrej vozovke s vozidlom, pravou prednou časťou vozidla narazil do pravej prednej časti oproti idúceho osobného motorového vozidla zn. N., EČV: Y., ktoré viedol vodič, žalobca 1/, pričom jeho spolujazdkyňa na prednom sedadle B., nar. XX.XX.XXXX utrpela

pri zrážke zranenia, na následky ktorých dňa XX.XX.XXXX zomrela. Za tento skutok bol žalovaný 1/ právoplatne odsúdený Obvodným súdom v Nowom Targu na trest odňatia slobody v trvaní 1 roka, ktorý mu bol podmienenčne odložený s trojročnou skúšobnou dobou a bol zaviazaný na zaplatenie náhrady škody 5.000,- poľských zlotých poškodenému - žalobcovi 1/ (o žalobcu 4/ ísť nemohlo, pretože tento nebol účastníkom predmetnej dopravnej nehody), ktorému mu uhradil dňa 05.03.2021, pričom v prepočte na euro ide o sumu cca 1.050,- eur. Prevádzateľ vozidla značky U., ktorým bola spôsobená nehoda Z. mal v čase dopravnej nehody uzavreté povinné zmluvné poistenie so žalovaným 2/. B., nar. XX.XX.XXXX bola manželkou v súčasnosti už nebohého L., nar. XX.XX.XXXX a matkou žalobcov 1/ až 3/. Žalobca 1/, ktorý je slobodný a bezdetný bol najmladším dieťaťom zosnulej, žil s rodičmi v spoločnej domácnosti, pričom vzťah medzi ním a matkou bol veľmi dobrý. Znamenala pre neho to najdôležitejšie. Po jej smrti sa zmenil a tiež mal problémy so srdcom i psychikou. Psychiatrom mu bola odporučená psychologická pomoc, ktorú však nevyhľadal. Smrť matky si vyčíta a do smrti otca mal pocit, že mu otec dával najavo, že jeho manželka umrela pri ňom v aute. Takisto sa po smrti matky naštrbili súrodenecké vzťahy. Žalobkyňa 2/, slobodná a bezdetná, v spoločnej domácnosti s rodičmi už nežila. Od roku 2007 žila s priateľom v Y., avšak od roku 1998 až doteraz pracuje v D., takže cez obednú prestávku chodievala k rodičom. Chodievala k nim aj cez víkend. So zosnulou chodievala aj na všelijaké výlety, zosnulá bola vo vynikajúcej kondícii, k doktorovi ani nechodila. Keď zomrela, ukázalo sa, že to bola ona, ktorá ich rodinu držala pokope. So zosnulou trávili spolu čas, chodievali na pizzu, teraz nemá ani komu zavolať. Otec si na nej, ale najmä na bratovi do poslednej chvíle vybíjal zlosť. Otec brata z toho nikdy neobvinil, ale bolo vidieť z poznámok, že to obviňovanie tam bolo. So sestrou nekomunikovali až do pohrebu otca. Žalobkyňa 3/, ktorá žije 30 rokov v zahraničí a má 6-ročné dieťa, smrť zosnulej poznačila v jej živote aj v psychike. S mamou si telefonovala skoro každý deň, za rodičmi chodila s manželom a synom dvakrát do roka. Cíti žiaľ, ale aj strašný hnev, a to celkovo voči Poliakom, čo má vplyv aj na jej prácu, pretože pracuje so zahraničnými klientmi a do dnešného dňa neposkytuje svoje služby klientom z Poľska. Smrť ovplyvnila aj jej vzťah s manželom a synom, pretože z milujúcej matky sa stala frustrovaná matka a žena. V auguste 2020 vyhľadala profesionálnu pomoc. Nie kvôli žiaľu, ale kvôli hnevu. Dúfam, že čas to všetko spraví a tie vzťahy sa medzi nimi urovnajú a že sa to zlepší aj u nej v B., čo sa týka jej rodiny. To čo sa stalo bolo veľmi bolestné, nečakané. Žalovaný 1/ je ženatý, má dve deti vo veku 7 a 9 rokov, býva v rodičovskom dome u svokrovcov, je zamestnaný ako vodič kamiónu a nevlastní žiadne nehnuteľnosti. Žalobcom 1/ až 3/ sa na pojednávaní v rámci svojej výpovede ospravedlnil.

32/ Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ako „Dohovor“) každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie.

33/ Podľa čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a čl. 19 ods. 2 Ústavy SR každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

34/ Podľa ust. § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

35/ Podľa ust. § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

36/ Ústavný súd ČR vo svojom náleze zo dňa 01.03.2000, sp. zn. II ÚS 517/99 (aplikovateľného aj v podmienkach slovenskej právnej úpravy, ktorá bola v danom čase totožná s českou úpravou) interpretoval obsah práva na ochranu súkromia, poukazujúc na rozhodnutia Európskej komisie a Európskeho súdu pre ľudské práva, týkajúce sa interpretácie a aplikácie čl. 8 ods. 1 Dohovoru (prípady O.). Podľa právneho názoru vysloveného v tomto náleze rešpektovanie súkromného života musí do určitej miery zahŕňať aj právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, - súčasťou súkromného života je tiež rodinný život, zahŕňajúci i vzťahy medzi blízkymi príbuznými.

37/ Na základe uvedeného možno uzavrieť, že ust. § 11 Občianskeho zákonníka chráni v rámci práva na súkromie aj právo na rodinný život.

38/ Z tohto dôvodu súd na prvom mieste skúmal, či zo strany žalovaného 1/ došlo k neoprávnenému zásahu do tohto práva žalobcov, ako aj či vzniknutá ujma je v príčinnej súvislosti s týmto zásahom a dospel k záveru, že tomu tak je.

39/ Je nepochybné, že strata blízkeho človeka a v prejednávanej veci možno hovoriť o najbližšej osobe, keďže išlo o matku žalobcov 1/ až 3/, spôsobila pozostalým ujmu, pretože smrťou tejto najbližšej osoby stratili možnosť realizácie a ďalšieho budovania rodinného života spoločne s ňou, prišli o možnosť rozvíjania dovtedy stabilných citových vzťahov, navždy prestali byť plnohodnotnou rodinou. Na tomto mieste sa žiada zdôrazniť, že rodina je jednou zo základní realizácie dospelého človeka a narušenie rodinného života tak môže mať ďalekosiahle dôsledky, presahujúce rámec jednej rodiny, keďže okrem iného, môže rôzne negatívne a trvale pôsobiť na psychiku niektorých jej členov. Ujma bola pritom vyvolaná smrťou, ktorá nastala v príčinnej súvislosti so skutkom, ktorého sa dopustil žalovaný 1/ a za ktorý bol odsúdený. Tento skutok má pritom povahu neoprávneného zásahu, aký má na mysli ust. § 13 Občianskeho zákonníka. Otázkou neoprávnenosti (protiprávnosti) zásahu a pôvodcu tohto zásahu súd v tomto konaní neriešil, pretože k tomu nebol oprávnený. Podľa tretej vety § 193 CSP je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal. Na základe uvedeného súd vychádzal z právoplatného rozsudku Obvodného súdu v Nowom Targu zo dňa 16.12.2020 sp. Zn. II K 1055/19, z ktorého vyplýva, že žalovaný 1/ spôsobil dopravnú nehodu, pričom v priamej príčinnej a časovej súvislosti s touto nehodou utrpela matka žalobcov 1/ až 3/ zranenia, následkom ktorých ešte v ten istý deň zomrela. Z uvedeného trestného rozhodnutia zároveň vyplýva aj príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním žalovaného 1/ a smrťou matky žalobcov 1/ až 3/, čím je daná príčinná súvislosť medzi týmto protiprávnym konaním (neoprávneným zásahom) a ujmu, ktorá vznikla jednotlivým žalobcom (v tejto súvislosti súd poukazuje na záver uvedený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk č. 22/79 na str. 194, podľa ktorého rozhodnutie o tom, že bol spáchaný trestný čin neznamená len konštatovanie zavineného protiprávneho konania určitého páchatela, ale i záver o existencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a vzniknutou ujmu).

40/ Po zistení, že sa žalovaný 1/ dopustil neoprávneného zásahu do práva žalobcov na súkromie (a v jeho rámci práva na rodinný život) a po konštatovaní vzniku ujmy na strane žalobcov sa súd, vzhľadom na obranu žalovaného 2/ zaoberal tým, či je v spore vecne pasívne legítimovaný aj žalovaný 2/. Súd pri tom dospel k záveru, že tomu tak je.

41/ V danom prípade žalobcovia podali žalobu nielen voči pôvodcovi neoprávneného zásahu, teda vinníkovi dopravnej nehody, ale aj voči poisťovni, s ktorou mal prevádzkovateľ auta, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda uzavreté zákonné poistenie (nepopreté skutkové tvrdenie žalobcov uvedené v žalobe a email na č. I. 16 spisu).

42/ V tejto súvislosti žalovaný 2/ namietal, že v spore nie je vecne pasívne legítimovaný, pretože vnútroštátny predpis, upravujúci zodpovednosť poisteného za škodu je zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorý v rámci svojich ustanovení o rozsahu nárokov, ktorých odškodnenie poskytuje, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy neobsahuje. Je pritom nutné rozlišovať medzi škodou na zdraví a nemajetkovou ujmu, tak ako je potrebné rozlišovať medzi rozsahom povinnosti kryť poistením spôsobenú škodu pri dopravných nehodách (v zmysle motorových smerníc EÚ) a medzi rozsahom zodpovednosti za škodu, čo už je pojem vnútroštátneho práva, ktorý si členské štáty môžu upraviť rozdielne.

43/ Zákon č. 381/2001 Z.z. v ust. § 15 ods. 1 zakotvuje tzv. priamy nárok poškodeného, keď umožňuje poškodenému uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi s tým, že poškodený je tento nárok povinný preukázať.

44/ V ust. § 4 ods. 2 písm. a) vyššie uvedený zákon uvádza, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

45/ Pre vyhodnotenie dôvodnosti obrany žalovaného bolo preto potrebné vyhodnotiť, či dané ustanovenie umožňuje, aby žalobcovia od žalovaného 2/ úspešne žiadali náhradu nemajetkovej ujmy.

46/ Možno pritom konštatovať, že táto otázka bola v podmienkach slovenskej judikatúry riešená rôzne. Ako príklad rozhodnutí, ktoré vychádzali z názoru, že náhrada nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nárokom, ktorý spadá do poistného krytia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. možno uviesť uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 666/2016 zo dňa 16.10.2016, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 21Co/60/2015 a zo dňa 29.03.2017 sp. zn. 2Co/258/2016, Krajského súdu Trnave sp. zn. 25Co/258/2016 zo dňa 29.03.2017, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8Co/165/2017 zo dňa 25.08.2017, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/8/2017 zo dňa 30.11.2017, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/535/2015 zo dňa 02.11.2016, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/133/2016 zo dňa 15.03.2017, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/230/2015 z 21.09.2016. Z opačného názoru vychádzali napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 168/2009 zo dňa 20.04.2011, sp. zn. 4Cdo 139/2011 zo dňa 30.10.2012, sp. zn. 3 Cdo 301/2012 zo dňa 31.03.2016, sp. zn. 7Cdo 80/2014 zo dňa 23.02.2017 a sp. zn. 8Cdo 219/2016 zo dňa 15.05.2017 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/161/2016 zo dňa 29.06.2016, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/89/2013 zo dňa 26.06.2014, Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/176/2016 zo dňa 26.05.2016.

47/ Vyššie uvedená dvojkoľajnosť v rozhodovaní danej otázky však bola následne odstránená tým, že v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky za rok 2018 bol pod č. 61 publikovaný rozsudok Najvyššieho súdu SR z 31.07.2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, podľa ktorého škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla.

48/ Súdne rozhodnutie uverejnené vo vyššie uvedenej zbierke, má oproti rozhodnutiam, ktoré v takej zbierke publikované neboli, svoj osobitný význam. Nie je síce právne (de iure) záväzná, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Medzi rozhodnutím nepublikovaným v Zbierke a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke je podstatný rozdiel, keď nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor (väčšiny) členov senátu v individuálne ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v rozhodnutí publikovanom v Zbierke predstavuje zovšeobecňujúci názor (relevantnej väčšiny) kolégia najvyššieho súdu, ktoré tvorí väčšina senátov (rozsudok NS SR 7Cdo 1375/2015 zo dňa 23.08.2017).

49/ Rešpektujúc vyššiu vecnú autoritu rozsudku Najvyššieho súdu SR z 31.07.2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016 oproti iným rozhodnutiam NS SR a krajských súdov SR, súd vyhodnotil otázku vecnej pasívnej legitímácie žalovaného 2/ v spore o náhradu nemajetkovej ujmy žalobcov spočívajúcej v zásahu do ich osobnostných práv smrťou ich matky pri dopravnej nehode spôsobenej prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného 2/ tak, že táto je daná a obrana žalovaného 2/ v tomto smere je nedôvodná.

50/ Po ustálení dostatku vecnej pasívnej legitímácie na strane oboch žalovaných sa súd zaoberal námietkou premičania, ktorú vzniesol žalovaný 2/ odôvodňujúc ju tým, že ak žalobcovia tvrdia, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nárokom, ktorý je možné vo vzťahu ku žalovanému 2/ subsumovať pod pojem škoda na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. a je teda pre účely posúdenia pasívnej vecnej legitímácie poisťovateľa škodou, je potrebné premičanie posúdiť podľa § 106 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého dvojročná subjektívna premičacia doba začala plynúť dňom, kedy sa poškodený dozvedel o škode a o osobe, ktorá za škodu zodpovedá, čo sa v danom prípade stalo bezprostredne po dopravnej nehode dňa 24.04.2016.

51/ Žalovaný 1/ žiadal, aby sa súd námietkou zo strany žalovaného 2/ zaoberal a vyhodnotil jej opodstatnenosť.

52/ Súd vznesenú námietku premlčania vyhodnotil ako nedôvodnú, pretože pre jej posúdenie bolo rozhodujúce vymedziť povahu žalobou uplatneného nároku. Zo žaloby, ako aj z doposiaľ uvedeného je zrejmé, že uplatneným nárokom nie je nárok na náhradu škody, ale nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

53/ Takáto ujma je síce nemajetková, ale právo na jej náhradu je osobné právo, ktoré má majetkovú hodnotu. Majetková povaha tohto práva určuje, že toto právo podlieha premlčaniu. Tento záver vyplýva z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít, konkrétne z rozsudku NS SR sp. zn. 2Cdo 194/2011 zo dňa 27.11.2012, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov pod č. R 58/2014 a ktorého závery nasledujúcou súdnou praxou zmenené neboli, ale naopak z neho vychádzali (ako príklad súd uvádza rozhodnutie NS SR sp. zn. 3Cdo 187/2013 zo dňa 26.02.2016, či rozhodnutie NS SR sp. zn. 7Cdo 65/2013 zo dňa 28.05.2014, ďalej rozhodnutia NS SR sp. zn. 8Cdo/24/2017 zo dňa 29.11.2017 a sp. zn. 8Cdo 124/2017 zo dňa 18.08.2018). Taktiež súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 2299/2018-11 zo dňa 03.05.2018, ktorým bola zamietnutá sťažnosť, ktorú podala strana neúspešná v dovolacom konaní vedenom na NS SR pod sp. zn. 8Cdo/24/2017, v ktorom najvyšší súd dospel k záveru, že nebolo na mieste sa odkloniť od záverov rozhodnutia R 58/2014.

54/ Otázka dĺžky premlčacej lehoty a začiatku jej plynutia v prípadoch uplatnenia práva na náhradu nemajetkovej ujmy bola vyriešená ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, konkrétne rozhodnutiami NS SR sp. zn. 2 Cdo/278/2007, 5Cdo/265/2009, 1Cdo/100/2009, 8Cdo/24/2017, 8Cdo/119/2017 a 2Cdo/194/2011- R 58/2014), podľa ktorých je premlčacia lehota, v ktorej je takýto typ nároku potrebné uplatniť, trojročná (§ 101 Občianskeho zákonníka) a začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu.

55/ V tomto prípade k žalobcami tvrdenému neoprávnenému zásahu do ich práva na súkromie a v rámci neho do práva na rodinný život bolo zasiahnuté smrťou ich matky, ktorá nastala dňa XX.XX.XXXX, ktorá skutočnosť nebola v konaní sporná a vyplýva z listín priložených k žalobe (č. I. 5, č. I. 9 p.v. spisu). Dňom nasledujúcim po smrti matky žalobcov 1/ až 3/ B., t.j. dňom XX.XX.XXXX začala plynúť trojročná premlčacia lehota a koniec lehoty tak pripadol na XX.XX.XXXX.

56/ Žalobcovia podali žalobu na súde dňa 23.04.2019 (č. I. 32 spisu). K podaniu žaloby tak došlo v rámci plynutia premlčacej lehoty. Súd z tohto dôvodu vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovaným 2/ ako nedôvodnú.

57/ Nakoľko súd uzavrel, že v spore sú pasívne vecne legitimovaní žalovaní 1/, aj žalovaný 2/ a uplatnený nárok nie je premlčaný, tak v nadväznosti na to ich zaviazal na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcom v ich vzájomnom pomere spôsobom, ktorý uviedli žalobcovia v žalobe, t.j. tak, že plnením jedného z nich zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého z nich.

58/ Ako poslednou sa súd zaoberal otázkou stanovenia výšky primeraného peňažného zadostučinenia podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože tak ako žalobcovia, aj súd dospel k záveru, že iná forma právnej ochrany uvedená v ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka v tomto prípade neprichádza do úvahy. Žalobcovia sa nemôžu domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, pretože v danej veci išlo o zásah jednorazový, ktorého následky sa nijako odstrániť nedajú a morálne zadostučinenie vo forme ospravedlnenia sa s ohľadom na vysokú intenzitu, trvanie a rozsah nepriaznivých následkov sa súdu javí ako nepostačujúce. Výšku peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy súd, riadiac sa ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, určil s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Ako už bolo vyššie zmienené ujma v práve žalobcov na rodinný život je obrovská. Ide o ujmu, ktorá nemožno žiadnym spôsobom odčiniť. Ujmu spôsobenú smrťou blízkeho by ako ujmu závažnú a intenzívnu pociťoval spravidla každý človek, ktorého so zosnulým spájali sociálne, morálne a citové vzťahy. V danom prípade súd dokazovaním zistil, že medzi zomrelou B. a žalobcami boli tieto vzťahy rozvinuté vysoko, v intenzite, ktorú možno označiť medzi matkou a dospelými deťmi za maximálne možnú, o čom svedčí to, že žalobca 1/ žil so zosnulou v spoločnej domácnosti a mali taký vzťah aký by mal mať každý dospelý syn k svojej matke (veľmi dobrý). Rovnako tak žalobkyňa 2/ napriek tomu, že už so zosnulou v spoločnej domácnosti nežila viac rokov, túto takmer každý deň navštevovala a trávila s ňou často aj svoj voľný čas. Taktiež žalobkyňa 3/, ktorá síce žila od mladosti v zahraničí a

osobný kontakt s matkou a babkou svojho syna mala len dvakrát do roka, mala s matkou intenzívny vzťah, o čom svedčí to, že si dennodenne telefonovali.

59/ Okrem závažnosti vzniknutej ujmy, sa súd súčasne zaoberal okolnosťami, za ktorých k zásahu došlo. Na prospech žalovaného 1/ súd zobral do úvahy formu zavinenia danú pri neoprávnenom zásahu, ktorou bola nedbalostná forma. Nepochybne iné právne následky je potrebné spájať s úmyselným skutkom pôvodcu zásahu ako so skutkom nedbanlivostným. Ďalej súd zobral do úvahy, že žalobcom sa dostalo už určitej formy zadosťučinenia tým, že žalovaný 1/ bol za svoj neoprávnený zásah odsúdený v trestnom konaní, v ktorom mu bol uložený trest, a to podmienený trest odňatia slobody (k tomu vid' rozsudok Vrchného soudu v Praze zo dňa 02.03.2004, č.j. 1 Co 225/2003-123). Nepochybne ďalším zadosťučinením je samotné konštatovanie neoprávnenosti zásahu v rozhodnutí o nemajetkovej ujme (k tomu vid' rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 28.02.2005, č. k. 30 Cdo 1678/2004). Na prospech žalovaného 1/ však nemožno pričítať jeho postoj voči žalobcom, keď ľútosť nad tým, čo spôsobil im osobne prejavil až na pojednávaní dňa 30.09.2021, t.j. po viac 5 a pol roku, pričom keby tento prejav urobil v krátkom čase po nehode, nepochybne to mohlo prispieť k čiastočnému zmierneniu ujmy žalobcov. Taktiež v neprospech žalovaného 1/ svedčí skutočnosť uvedená v obžalobe, na jej strane 7 (č. l. 12 spisu), a to, že žalovaný 1/ sa ku skutku nepriznal a svoje konanie bagatelizoval.

60/ Berúc do úvahy všetky vyššie uvedené skutočnosti, súd dospel k záveru, že v súvislosti s ujmov vzniknutou žalobcom 1/ až 3/ je nimi požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v sume 10.000,- eur pre každého z nich primeraná. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodovaciu prax slovenských súdov ohľadne výšky náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej deťom smrťou rodiča: rozhodnutia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co 465/2014 zo dňa 30.07.2015 (priznaná náhrada za smrť otca 33 500,- eura pre každé z dvoch detí), Krajského súdu Trnava sp. zn. 9 Co 423/2012 zo dňa 25.02.2013 (priznaná náhrada 30 000,- eura pre každé z dvoch detí), Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 18/2016 zo dňa 22.06.2016 (priznaná náhrada 23 000,- eura pre každé z dvoch detí), Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8 Co 264/2013 zo dňa 28.10.2013 (priznaná náhrada 23 000,- eura pre jedno dieťa), Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1To/17/2016 (priznaná náhrada za smrť matky 30.000,- eur pre dcéru v maturitnom ročníku). Súd si je vedomý toho, že v prípade maloletých detí je na mieste oveľa vyššia náhrada ako je tomu v prípade plnoletých detí, avšak pokiaľ žalobcovia žiadali priznanie náhrady vo výške menej ako polovica, resp. vo výške 1/3-iny z náhrad priznávaných pre maloleté deti, tak táto náhrada nemôže byť neprimeraná. Plnoletosťou a osamostatnením sa právo na rozvíjanie rodinných vzťahov, v tomto prípade puťa medzi žalobcami a ich matkou, modifikuje, prípadne sčasti redukuje, avšak nie na minimálnu mieru. Toto puto, podľa názoru súdu, zostáva zachované minimálne v polovičnej miere než je tomu v prípade vzťahu medzi matkou a maloletým dieťaťom.

61/ Pri priznaní nemajetkovej ujmy súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že celkovo priznaná suma 30.000,- eur nemôže byť, v prípade, ak by túto sumu žalobcovia požadovali výlučne od žalovaného 1/ pre neho a jeho rodinu likvidačná, pretože žalovaný 1/ v tomto smere neuviedol žiadne také tvrdenia, resp. neprodukoval žiadne také dôkazy, na základe ktorých by súd mohol dospieť k názoru, že nebude schopný zabezpečiť svoje základné životné potreby, ako aj potreby členov svojej domácnosti. Samotná skutočnosť, že nevlastní žiadne nehnuteľnosti a býva so svojou manželkou a maloletými deťmi u svokrovcov ešte nepreukazuje, že nemá úspory, prípadne hodnotnejšie hnutelné veci (napríklad auto), ktoré by mohol speňažiť, resp., že si ako vodič kamiónu nemôžu zobrať úver, či pôžičku. Súd pritom poukazuje na fakt, že odo dňa dopravnej nehody do dňa rozhodnutia súdu prešlo viac ako 5 a pol roka, počas ktorého obdobia musel byť žalovaný 1/ uzrozumený s tým, že možno bude musieť poskytnúť žalobcom nejaké peňažné plnenie a na túto situáciu sa pripraviť.

62/ Pokiaľ žalovaní poukazovali na to, že súd by mal zohľadniť skutočnosť, že žalovaný 1/ podľa trestného rozsudku žalobcovi 1/ zaplatil sumu 5.000,- poľských zlotých, tak súd k tomu uvádza, že sa s ich názorom nestotožňuje, pretože ako vyplýva z trestného rozsudku, žalovanému 1/ bola uložená povinnosť zaplatiť 5.000,- poľských zlotých ako náhradu škody poškodenému L.. Keďže iné dôkazy v tomto smere produkované neboli (dôkazné bremeno bolo na žalovaných) súd nemohol dospieť bez ďalšieho k záveru, že touto sumou bola kompenzovaná ujma na osobnostnom práve žalobcu 1/ spôsobená smrťou jeho matky. V súvislosti s nehodou totiž žalobca 1/ utrpel aj ujmu na zdraví (rezná rana na hlave a pomliaždeniny pravého bedra) a poškodené bolo aj vozidlo, ktoré šoféroval. Bez ďalšieho nemožno uzavrieť o aký typ náhrady šlo a žalovaní súd nepresvedčili o tom, že by malo ísť o náhradu

nemajetkovej ujmy, ktorá je predmetom žaloby žalobcu 1/. Súd preto plnenie žalovaného 1/ žalobcovi 1/ zo dňa 05.03.2021 v sume 5.000,-poľských zlotých pri priznávaní žalovanej sumy nezohľadnil.

63/ Na záver súd považuje za potrebné dodať, že priznané zadosťučinenie smeruje k zmierneniu následkov u žalobcov v ich emocionálnej oblasti, pričom ide jednak o následky vzniknuté bezprostredne po nehode (šok, trauma, stres) a následne po nehode (psychické útrapy, smútok, zánik rodinných pút, rozvoja citových vzťahov). Priznané sumy vzniknutú ujmu nemôžu žiadnym spôsobom odčiniť, sú len prostriedkom k zmierneniu nezhojiteľných následkov. V neposlednom rade sú prejavom úcty k ľudskému životu.

64/ Vzhľadom na takýto výsledok sporu súd žalobcom 1/ až 3/ podľa § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalovaným 1/ a 2/ právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o konkrétnej výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením vydaným po právoplatnosti konečného rozhodnutia vo veci (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Dolný Kubín (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 a 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.